

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

«Затверджено»

на засіданні кафедри стоматології
Зав. кафедри
д.мед.н., професор _____ Лахтін Ю.В.
протокол № 9 від 04.04.2019 р.

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ
ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ ДО ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ

<i>Навчальна дисципліна</i>	Пропедевтика терапевтичної стоматології
<i>Модуль № 2</i>	Пломбувальні матеріали та ендодонтія
<i>Змістовий модуль № 4</i>	Ендодонтія
<i>Тема заняття 29</i>	Контроль засвоєння змістового модуля 4.
<i>Спеціальність</i>	221 Стоматологія
<i>Рівень вищої освіти</i>	Другий (магістерський)

Тема: 29. Контроль засвоєння змістового модуля № 4.

Ендодонтія. Кількість навчальних годин: 2.

1. Актуальність теми:

Ендодонтія - це розділ терапевтичної стоматології, який вивчає анатомію, патологію і функції ендодонта, лікувальні заходи, методикау і техніку маніпуляцій в порожнині зуба і кореневих каналах.

Ендодонтичні втручання відносяться до мікрохірургічних, для виконання яких важливе значення мають знання топографо - анатомічних особливостей будови порожнин зуба і кореневих каналів різних груп зубів, наявність сучасного ендодонтичного інструментарію, знання технологій хірургічної та інструментальної обробки кореневих каналів, методів їх пломбування.

2. Відповідно до вимог «Стандарту вищої освіти України» дисципліна «Пропедевтика терапевтичної стоматології» забезпечує набуття студентами компетенцій:

Деталізація компетентностей відповідно до дескрипторів НРК в формі «Матриці компетентностей»

№ п/п	Компетентність	Знання	Уміння	Комунікація	Автономія і відповідальність
Інтегральна компетентність: здатність вирішувати складні завдання і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» в процесі навчання і професійної діяльності					
Спеціальні компетентності:					
1	Здатність застосовувати отримані базові знання з пропедевтики терапевтичної стоматології при оцінці результатів лабораторних та інструментальних методів обстежень.	Будова твердих тканин зуба, пульпи, періодонту, органів слизової оболонки порожнини рота, зміни в них, які пов'язані з віком і патологічним станом. Клініко-анатомічні особливості будови порожнини	Визначити приналежність зубів до тієї чи іншої групи зубів, стороні(справа, зліва), верхньої чи нижньої щелепи. Визначити належність пломбувального матеріалу до тієї чи іншої групи сілерів.	Вміти пояснити і обґрунтувати зміни стану періапикальних тканин, органів порожнини рота і слизової оболонки, слини і ротової рідини пацієнту, колегам.	Нести відповідальність за правильність і точність оцінки лабораторних та інструментальних методів обстеження.

		зуба і кореневих каналів різних груп зубів. Методи визначення довжини кореневого каналу. Диференційований підхід до вибору пломбувального матеріалу при лікуванні різних форм пульпіту і періодонтиту.	Визначати групу філерів, розмір, довжину в залежності від клінічної ситуації. Визначати якість пломбування кореневого каналу на підставі рентгенологічного дослідження.		
2	Здатність використовувати знання для встановлення клінічного діагнозу стоматологічного захворювання	Клінічні особливості будови порожнин зуба і кореневих каналів різців, ікол, премолярів, молярів. Групи сілерів. Групи філерів. Критерії для проведення тимчасової обтурації кореневих каналів. Вимоги до постійних пломбувальних матеріалів для кореневих каналів.	Вибрати пломбувальний матеріал для кореневого каналу в залежності від діагнозу, ступеня інфікованості, прохідності кореневого каналу; стану періапикальних тканин.	Вміти пояснювати якість пломбування кореневих каналів і ступінь змін в періапикальних тканинах пацієнту і колегам. Правильно заповнювати медичну документацію	Нести відповідальність за оволодіння відповідними знаннями та вміннями при пломбуванні кореневих каналів.
3	Здатність проводити	Способи і етапи	Трепанувати коронки	Вміти обґрунто-	Нести відповідальність

<p>окремі етапи лікування основних одонтологічного захворювань</p>	<p>препарування каріозних порожнин різних класів за Блеком.</p> <p>Техніку проведення трепанації порожнини зуба, ампутації, екстирпації. Техніку пломбування кореневих каналів постійними і тимчасовими пломбувальними матеріалами.</p>	<p>зубів різних груп, проводити ампутацію, екстирпацію пульпи, видаляти гнилі маси, проводити медикаментозну і інструментальну обробку кореневих каналів. Пломбувати кореневі канали ручним і машинним способом. Проводити імпрегнаційні методи обробки кореневих каналів, муміфікацію вмісту кореневих каналів. Проводити фіксацію внутрішньо - і парапальпальних штифтів.</p>	<p>вано вибирати тимчасовий та постійний пломбувальний матеріал для обтурації кореневих каналів і застосовувати його при роботі на «фантомах і видалених зубах.</p>	<p>за оволодіння відповідними знаннями та вміннями.</p>
--	---	---	---	---

Загальні компетенції:

1. Можливість абстрактного мислення, пошуку, обробки і аналізу інформації з різних джерел;
3. Можливість безперервно вивчати і поглиблювати свої знання на основі досягнень сучасної медицини і, зокрема, стоматології.
4. Знання та розуміння предметної області і розуміння професії.
5. Можливість застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
6. Можливість спілкування рідною мовою та іншими мовами.
7. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
8. Можливість ідентифікувати, ставити і вирішувати проблеми.
9. Можливість працювати в команді.
10. Міжособистісні навички.
11. Можливість діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
12. Навички з техніки безпеки.
13. Можливість оцінити і забезпечити якість виконаної роботи.
14. Бажання зберегти навколишнє середовище.

Спеціальні компетенції:

2.1. Конкретні цілі:

Знати: Клініко-анатомічні особливості порожнин зуба і кореневих каналів різців, іклів, премолярів і молярів. Ендодонтичний інструментарій. Етапи ендодонтичного лікування зуба. Матеріали для пломбування кореневих каналів. Сілери і філери.

Засвоїти: класифікацію ендодонтичного інструментарію, методи інструментальної обробки кореневих каналів, способи пломбування кореневих каналів, особливості препарування і пломбування зруйнованих коронок зубів.

Вміти: проводити етапи ендодонтичного лікування зуба: розкриття (трепанацию) порожнин зубів різних груп; проводити інструментальну обробку та пломбування кореневих каналів на видалених зубах і фантомах.

Оволодіти: методикою інструментальної обробки кореневих каналів, пломбування кореневих каналів, імпрегнації і муміфікації, препарування і пломбування зруйнованих коронок зубів.

Цілі розвитку особистості: розвивати у студентів почуття професійної відповідальності при проведенні трепанації, препаруванні порожнин зубів різних груп, проведенні інструментальної та медикаментозної обробки та пломбування кореневих каналів зубів верхньої і нижньої щелепи.

4. Завдання для самостійної роботи під час підготовки до заняття і на занятті

4.1. Теоретичні питання до заняття:

1. Ендодонтія. Цілі, завдання.
2. Ендодонтичний інструментарій: класифікація, різновид, призначення, правила застосування.
3. Ендодонтичний інструментарій: стандарти ISO.

4. Анатомо-топографічні особливості будови порожнини зуба і корневих каналів зубів верхньої і нижньої щелепи.
5. Етапи ендодонтичного лікування зубів.
6. Трепанція порожнини зуба різців, іклів, премолярів, молярів.
7. Ампутація, екстирпація пульпи, техніка виконання.
8. Медикаментозна обробка корневих каналів: види, групи, механізм дії лікарських речовин.
9. Інструментальна обробка корневих каналів: поняття римінгу, файлінгу.
30. Методи визначення робочої довжини кореневого каналу.
10. Методи інструментальної обробки кореневого каналу.
11. Матеріали для пломбування корневих каналів.
12. Класифікація матеріалів для пломбування корневих каналів.
13. Вимоги до матеріалів для пломбування корневих каналів.
14. Сілери і філери: поняття, класифікація.
15. Критерії для проведення тимчасової obturaції корневих каналів.
16. Групи пластичних нетвердіючих паст.
17. Склад і властивості пластичних нетвердіючих паст.
18. Показання до застосування пластичних нетвердіючих паст.
19. Методика тимчасового пломбування корневих каналів.
20. Критерії для проведення постійної obturaції корневих каналів.
21. Дайте характеристику сілерів на основі оксиду цинку і евгенолу.
22. Дайте характеристику сілерів на основі епоксидних смол.
23. Дайте характеристику сілерів, що містять гідроксид кальцію.
24. Дайте характеристику сілерів на основі резорцин-формалінової смоли.
25. Дайте характеристику сілерів на основі фосфату кальцію.
26. Можливі ускладнення, що виникають при пломбуванні корневих каналів: причини, профілактика.
27. Поняття імпрегнації.
28. Показання для використання імпрегнації.
29. Препарати, які використовують для імпрегнації.
30. Показання до проведення імпрегнації методом сріблення.
31. Які препарати використовують для сріблення корневих каналів?
32. Недоліки методу сріблення корневих каналів.
34. Методика проведення сріблення за Я. С. Пеккером.
35. Методика проведення сріблення за Е.Е. Платоновим.
36. Показання для проведення резорцин-формалінової імпрегнації.
37. Методика проведення резорцин-формалінової імпрегнації.
38. Недоліки резорцин-формалінової імпрегнації.
39. Поняття муміфікації.
40. Речовини для муміфікації пульпи.
41. Використання анод-електрофорезу при непрохідних корневих каналах.
42. Депофорез. Суть методу. Показання до застосування. Методика проведення.
43. Особливості препарування і пломбування зруйнованих коронок вітальних зубів.

44. Особливості препарування і пломбування зруйнованих коронок депульпованих зубів.
45. Особливості препарування і пломбування нетипових каріозних порожнин.
46. Види штифтових конструкцій.
47. Помилки і ускладнення при ендодонтичному лікуванні зубів.

5. Матеріали методичного забезпечення основного етапу семінарського (підсумкового) заняття.

7. Література

Основна:

1. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439с.
2. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид.2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.
3. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс) / А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, М.Ю. Антоненко, Ю.Г. Коленко, О.О. Шекера. – Київ, 2011. – 512 с. – Бібліогр.: С. 510 – 512.
4. Терапевтична стоматологія: підручник у 4 т. Фантомний курс / [М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенка. – Т 1. – К.: Медицина, 2009. – 400 с.

Допоміжна:

1. Батіг В.М. Систематизоване викладення змісту навчальної дисципліни «Терапевтична стоматологія». Навчальний посібник. / В.М.Батіг, В.І.Струк. – Чернівці. – 2016. – 227 с.
2. Беєр Р., Бауман М.А., Кіельбаса А.М. Ілюстрований довідник з ендодонтії / За ред. А.В.Борисенко. – М.: МЕДпресс-информ, 2008. – 240 с.
3. Биденко Н.В. Стеклоиономерные цементы в стоматологии / Н.В. Биденко. – К.: Книга плюс, 1999. — 120 с.
4. Борисенко А.В. Каріес зубів /А.В.Борисенко. – К.: Книга плюс, 2002. – 629с.
5. Борисенко А.В. Композиционные пломбировочные материалы / А.В. Борисенко – К.: Книга плюс, 1998. – 160 с.
6. Борисенко А. В. Секреты лечения кариеса и реставрации зубов / А. В. Борисенко. - М. : Книга плюс, 2005. - 528 с.
7. Борисенко А.В., Неспрядько В.П. Композиционные пломбировочные и облицовочные материалы в стоматологии. – Киев: Книга-плюс, 2002. – 224 с.
8. Данилевский Н.Ф., Борисенко А.В., Политун А.М., Сидельникова Л.Ф., Несин А.Ф. Терапевтическая стоматология:

Учебник; В 4 т. – Пропедевтика терапевтической стоматологии. – Киев: Медицина, 2011. – 400 с.

9. Донский Г.И. Современные пломбировочные материалы / Г.И. Донский, Ю.Н. Паламарчук. – Донецк, 1998. – 126 с.

10. Клинические аспекты современной эндодонтии / А.П. Педорец, Г.И. Донский, В.Н. Шабанов, С.И. Максютенко. – Донецк, 1999. – 290 с.

11. Ковальов Є.В. Обстеження хворого та діагностика одонтопатології в клініці терапевтичної стоматології: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, І.Я. Марченко, М.А. Шундрік. – Полтава, 2005. – 126 с.

12. Ковальов Є.В. Періодонтит: навчальний посібник / Є.В. Ковальов, М.А. Шундрік, І.Я. Марченко. – Полтава, 2004. – 161 с.

13. Ковальов Є.В. Пульпіт. Патоморфологія. Клініка. Лікування: учбов. посібник / Є.В. Ковальов, В.М. Петрушанко, А.І. Сидорова. – Полтава, 1998. – 119 с.

14. Ковальов Е.В. Воспаление периодонта. Учебное пособие по терапевтической стоматологии / Е.В. Ковалев, М.А. Шундрік, І.Я. Марченко. – Полтава: Дивосвіт, 2006. – 172 с.

15. Луцкая И.К. Принципы эстетической стоматологии / И.К.Луцкая. – М.: Медицинская литература, 2012. – 212 с.

16. Ломиашвили Л.М., Аюпова Л.Г. Художественное моделирование и реставрация зубов. – М.: Медицинская книга, 2004. – 252 с.: ил.

17. Магид Е.А. Фантомный курс терапевтической стоматологии: [атлас] / Е.А. Магид, П.А. Мухин, Е.Е. Маслак; под ред. Ю.М. Максимовского. – [3-е изд., перераб. и доп.]. – М.: Медицина, 1996. – 304 с.

18. Матеріалознавство у стоматології. Під заг. ред. проф. М.Д. Короля. Навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 240 с.: Іл.

19. Николаев А. И. Препарирование кариозных полостей: современные инструменты, методики, критерии качества / А. И. Николаев. - М. : МЕДпресс-информ, 2006. - 208 с.

20. Николаев А. И. Фантомный курс терапевтической стоматологии / А. И. Николаев, Л. М. Цепов. – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 432 с.

21. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: [учеб. пособ.] /Николаев А.И., Цепов Л.М. – М.: МЕДпресс-информ, 2010. – 924 с.

22. Николаев А.И. Практическая терапевтическая стоматология: учебное пособие / А.И. Николаев, Л.М. Цепов. – 8-е изд., доп. и перераб. – М.: МЕДпресинформ, 2008. – 960 с.

